

LIETUVOS DARBO RINKOS MOKYMO TARNYBA PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS
IR DARBO MINISTERIJOS



TVIRTINTA
Lietuvos darbo rinkos mokymo
 tarnybos direktoriaus
 2008 m. sausio 8 d.
 įsakymu.Nr. V(6)-4

ORO KOMPRESORIŲ
PRIEŽIŪROS MEISTRO MOKYMO PROGRAMA

Training programme for maintenance supervisors of air compressors.

Programos valstybinis kodas 560052507

Suteikiama kvalifikacija: gali dirbti oro kompresorių priežiūros meistrų

Mokymosi trukmė: 1 savaitė (32 val.)

Bazinis išsilavinimas: Aukštesnysis ir techninių sričių kvalifikacija

Amžiaus cenzas : ne mažiau 18 metų

TECHNIKOS PRIEŽIŪROS TARNYBA
Generalinis direktorius
ekspertas

SUDERINTA. Jonas Šimkūnas

Viešoji įstaiga Technikos priežiūros tarnyba

Ekspertų komisijos išvados:

Oro kompresorių priežiūros meistro mokymo programa atitinka darbo rinkos profesinio mokymo programų reikalavimus ir yra tinkama rengti orokompresorių priežiūros meistrus darbo rinkos mokymo įstaigose.

1. Feliksas Mikonis, Vilniaus regiono TPT viršininko pavaduotojas.
2. Vytautas Trinskis, VSI Vilniaus Jeruzalės darbo rinkos MC profesijos mokytojas metodininkas.
3. Valdemaras Padaiga, UAB „Oro meistrai“ direktorius.

2008



Technikos priežiūros tarnyba
F. Mikonis
d.

Valdemaras Padaiga
Direktorius
Prof. mokytojas metodininkas
Vytautas Trinskis

2007 m. 26

**LIETUVOS DARBO RINKOS MOKYMO TARNYBA PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS
IR DARBO MINISTERIJOS**

PATVIRTINTA

Lietuvos darbo rinkos mokymo
tarnybos direktoriaus

200 m. d.
įsakymu.Nr.

**ORO KOMPRESORIŲ
PRIEŽIŪROS MEISTRO MOKYMO PROGRAMA**

Programos valstybinis kodas 560052507

Suteikiama kvalifikacija: **gali dirbti oro kompresorių priežiūros meistru.**

Mokymosi trukmė: 1 savaitė (32 val.)

Bazinis išsilavinimas: **Aukštesnysis ir techninių sričių kvalifikacija**

Amžiaus cenzas : ne mažiau 18 metų

SUDERINTA:

Viešoji įstaiga "Tuvtechnika"

Ekspertų komisijos išvados:

Oro kompresorių priežiūros meistro mokymo programa atitinka darbo rinkos profesinio mokymo programų reikalavimus ir yra tinkama rengti orokompresorių priežiūros meistrus darbo rinkos mokymo įstaigose.

Prof. mokytojas metodininkas
Vytautas Trinskis



200 m.

d.

TURINYS

1. Mokymo programos paskirtis, šaltiniai, bendrasis apibūdinimas.....	3
2. Profesinės veiklos sritys, kompetencijos, mokymo tikslai	4
3. Mokymo planas	6
4. Reikalavimai mokymo bazei ir mokymo personalui	7
5. Atskirų dalykų mokymo programos :	
5.1. Įvadas	8
5.2. Oro kompresorių konstrukcija ir veikimas.....	9
5.3. Kompresorinės įrengimas, jos įrengimų eksploatacija ir priežiūra bei remontas.....	11
5.4. Darbuotojų sauga ir sveikata, darbo teisės pradmenys ir aplinkosauga	13
6. Baigiamasis žinių, mokėjimų vertinimas	16

PROGRAMOS BENDRASIS APIBŪDINIMAS

Pramonės įmonėse ir kitose organizacijose plačiai naudojami oro kompresoriai. Jų konstrukcija, valdymas nėra sudėtingi, tačiau pagal galiojančius mokymo, instruktavimo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos nuostatus ir kompresorių eksploatacijos instrukciją, jų priežiūrai turi būti paskirtas apmokytas ir atestuotas darbuotojas.

Programos paskirtis – apmokyti ir parengti oro kompresorių priežiūros meistrą tinkamai ir saugiai eksploatuoti, prižiūrėti šiuos kompresorius, pagalbinius kompresorinės įrenginius, apsaugas, valdymo ir reguliavimo įtaisus, kontrolės matavimo prietaisus ir šių kompresorinių vamzdynus.

Mokymo programa parengta asmenims, įsigijusiems techninį išsilavinimą. Mokyti oro kompresorių priežiūros meistrą gali asmenys, sulaukę 18 metų amžiaus, pasitikrinę sveikatą ir gavę atitinkamą medicininę pažymą.

Oro kompresorių priežiūros meistro mokymo programa parengta vadovaujantis Darbo rinkos profesinio mokymo programų bendraisiais reikalavimais, kompresorinių įrenginių įrengimo taisyklėmis, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. A1-223/V-792 patvirtintus „Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendrieji nuostatai“.

Programa sudaryta iš teorinio mokymo ir baigus jį ruošiami praktinė užduotis. Teorinio mokymo metu besimokantieji išsiaiškina apie oro kompresorių konstrukciją, veikimą, reikalavimus saugiam jų eksploatavimui ir priežiūrai, būdingus kompresorių gedimus ir darbo sutrikimus. Įsisavina veiksmų tvarką, kai kompresoriai įjungiami ir išjungiami, kai tikrinamas kompresorių, jų įrenginių bei įtaisų veikimas, kai pastebima avarijos grėsmė. Susipažįstama su kompresorinėje vedama dokumentacija ir jos pildymu.

Praktinę užduotį besimokantieji ruošia pabaigę teorinį mokymą pagal mokymo įstaigos nustatytas temas. Praktinės užduoties paruošimui ir ataskaitos užpildymui besimokančiam skiriama ne mažiau kaip 2 (dvi) savaitės.

Mokymo trukmė 1 savaitė (32 val.). Išklause visą teorinio mokymo kursą, atlikę praktinę užduotį, asmenys laiko baigiamąjį teorinį egzaminą. Teorinėms žinioms patikrinti rengiamas testas ar egzamino bilietų klausimai iš visų programoje minimų veiklos sričių o taip pat vertinama praktinio darbo ataskaita.

**PROFESIJOS VEIKLOS SRITYS, KOMPETENCIJOS,
MOKYMO TIKSLAI**

I. VEIKLOS SRITIS – Šiluminės technikos pradmenys		
Kompetencijos	Mokymo tikslai	Mokymo dalykai
1. Žino potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymą.	1.1 Žinoti potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymą.	1. Įvadas
	1.2. Žinoti oro kompresorių priežiūros meistro teises, pareigas ir atsakomybę.	1. Įvadas
II. VEIKLOS SRITIS – kompresorių ir kompresorinėje naudojamų įrenginių bei kontrolės matavimo prietaisų konstrukcija, veikimas, eksploatavimas ir priežiūra.		
Kompetencijos	Mokymo tikslai	Mokymo dalykai
2. Supranta kompresorių konstrukciją ir veikimą.	2.1 Žinoti kompresorių, paskirtį, klasifikavimą.	2. Oro kompresorių konstrukcija ir veikimas.
	2.2 Žinoti kompresorių konstrukciją, veikimą, aptarnavimą bei remonto organizavimą.	2. Oro kompresorių konstrukcija ir veikimas.
3. Saugiai ir teisingai eksploatuoja bei aptarnauja kompresorius ir kitus kompresorinės įrengimus.	3.1. Žinoti kompresorinės pagrindinius įrenginius, jų išdėstymą, schemas, kompresorių paskirtį ir klasifikaciją.	3. Kompresorinės įrengimas, jos įrenginių eksploatacija ir priežiūra bei remontas.
	3.2. Žinoti kokie aušinimo įrenginiai naudojami kompresorinėje, jų paskirtį, eksploataciją ir aptarnavimą.	3. Kompresorinės įrengimas, jos įrenginių eksploatacija ir priežiūra bei remontas.
	3.3. Žinoti kompresorių armatūros paskirtį, išdėstymą, eksploataciją ir aptarnavimą.	3. Kompresorinės įrengimas, jos įrenginių eksploatacija ir priežiūra bei remontas.
	3.4. Žinoti vandens šaltinius, kuriuos galima naudoti vandens tiekimui kompresoriams, jų įrenginius bei aptarnavimą.	3. Kompresorinės įrengimas, jos įrenginių eksploatacija ir priežiūra bei remontas.
	3.5. Žinoti kompresorių aušinimo būdus, jų sutrikimus ir sutrikimų šalinimo būdus.	3. Kompresorinės įrengimas, jos įrenginių eksploatacija ir priežiūra bei remontas.
	3.6. Žinoti kokia dokumentacija turi būti vedama kompresorinėje.	3. Kompresorinės įrengimas, jos įrenginių eksploatacija ir priežiūra bei remontas.
	3.7. Žinoti kompresorinės įrenginių paruošimą paleidimui po kapitalinio remonto (montavimo).	3. Kompresorinės įrengimas, jos įrenginių eksploatacija ir priežiūra bei remontas.

	3.8. Žinoti kompresorių tepimo, aušinimo sistemas, jų naudojimą, sutrikimus bei sutrikimų priežastis.	3. Kompresorinės įrengimas, jos įrenginių eksploatacija ir priežiūra bei remontas.
	3.9 Žinoti kokie naudojami kontrolės matavimo prietaisai. Žinoti jų veikimo principus ir patikras.	3. Kontrolės matavimo ir apsauginiai prietai - sai bei automatika.
	3.10. Žinoti apsauginių vožtuvų konstrukciją ir veikimo principą, mokėti juos patikrinti.	3. Kontrolės matavimo ir apsauginiai prietai - sai bei automatika.
	3.11. Žinoti kompresorių technologines apsaugas, automatikos prietaisų panaudojimą, jų aptarnavimą.	3. Kontrolės matavimo ir apsauginiai prietai - sai bei automatika.
4. Saugiai organizuoja darbą vadovaudamasis Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos norminių dokumentų ir teisės aktų reikalavimais	4.1. Žinoti darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo pagrindus.	4. Darbuotojų sauga ir sveikata, darbo teisės pradmenys ir aplinko - sauga.
	4.2. Žinoti priešgaisrinės saugos ir elektrosaugos reikalavimus ir jais vadovautis.	4. Darbuotojų sauga ir sveikata, darbo teisės pradmenys ir aplinko - sauga.
	4.3. Išmanyti darbo higienos reikalavimus.	4. Darbuotojų sauga ir sveikata, darbo teisės pradmenys ir aplinko - sauga.
	4.4. Mokėti suteikti pirmąją pagalbą nukentėjus.	4. Darbuotojų sauga ir sveikata, darbo teisės pradmenys ir aplinko - sauga.
	4.5. Žinoti darbuotojų pareigas ir teises, kontroliuojančių organizacijų funkcijas ir kompetenciją.	4. Darbuotojų sauga ir sveikata, darbo teisės pradmenys ir aplinko - sauga.
	4.6. Žinoti galimas gamybinio traumatizmo bei nelaimingų atsitikimų priežastis bei asmeninių saugos priemonių parinkimą.	4. Darbuotojų sauga ir sveikata, darbo teisės pradmenys ir aplinko - sauga.
	4. 7. Žinoti kompresorių saugaus naudojimo instrukciją.	4. Darbuotojų sauga ir sveikata, darbo teisės pradmenys ir aplinko - sauga.

SUDERINTA:

Viešoji įstaiga Technikos priežiūros tarnyba

TECHNIKOS PRIEŽIŪROS TARNYBA

Generalinis direktorius

Ekspertas

Vytautas Šimkūnas

ORO KOMPRESORIŲ PRIEŽIŪROS MEISTRO

MOKYMO PROGRAMA

MOKYMO PLANAS

Programos valstybinis kodas: 560052507

Suteikiama profesinė kategorija: gali dirbti oro kompresorių priežiūros meistru.

Mokymosi trukmė: 1 savaitė (32 val.)

Eil. Nr.	Dalyko pavadinimas	Skiriama valandų				Atsiskaitymo forma
		Iš viso	Teorijai	Pratyboms	Savaranikiškam darbui	
I. TEORINIS MOKYMAS		32	30	2		
1.	Įvadas	2	2	-	-	*E
2.	Oro kompresorių konstrukcija ir veikimas.	12	12	-	-	*E
3.	Kompresorinės įrengimas, jos įrenginių eksploatacija ir priežiūra bei remontas.	12	11	1	-	*E
4.	Darbuotojų sauga ir sveikata, darbo teisės pradmenys ir aplinkosauga.	6	5	1	-	*E
Viso		32	30	2	-	

* E – iš šio dalyko klausimai įtraukiami į teorijos egzaminą.

I. REIKALAVIMAI MOKYMO BAZEI

1.1. Teoriniam mokymui reikalinga mokymo klasė, aprūpinta:

1.1.1. vaizdumo priemonėmis atskiriems mokymo dalykams:

- oro kompresorių konstrukcijai;
- kompresorinės įrengimui, jos įrenginių išdėstymui, eksploatacijai bei priežiūrai ir remontui;
- kontrolės matavimo, apsauginiams prietaisams ir automatikai;
- darbuotojų saugai ir sveikatai;

1.1.2. dalomąja medžiaga atskiriems mokymo dalykams;

1.1.3. literatūra;

- Petras Švenčianas, G.Gimbutis, V.Krukonis, A.Pranckūnas Šiluminė technika Vilnius „ Mokslas “ 1993m.
- SiurbLIAI, ventiliatoriai, kompresoriai, 1984 m., Čerkasskij V.M. „ Energoatomizdat “.
- Kilnojamos kompresorinės stotys, 1984 m., Agustin A.P.
- Įvairių kompresorių eksploataavimo instrukcijos.
- Slėginių indų naudojimo taisyklės DT 12-02 2002m. lapkričio 15 d.

- Registruojamų potencialiai pavojingų įrenginių, nurodant jų parametrus, sąrašas – klasifikatorius, patvirtintas 2006 m. rugpjūčio 1 d.

1.1.4. projekcine aparatūra;

1.1.5. skaidrulėmis, stendais, maketais, natūraliais pavyzdžiais, informacija įvairiose laikmenose ir kt. ;

II. REIKALAVIMAI MOKYMO PERSONALUI

Darbo rinkos profesinį mokymą vykdančių profesijos mokytojų, praktinio mokymo instruktorių kvalifikacija turi atitikti Švietimo ir mokslo ministerijos patvirtintus bendruosius kvalifikacinius reikalavimus:

- turėti ne mažesnę kaip vienerių metų darbo patirtį darbuotojų saugos ir sveikatos srityje;
- turėti techninį pasirengimą;
- turėti trejų metų darbo patirtį pagal įgytą profesinį pasirengimą;
- turėti pedagoginių, psichologinių ir mokymo metodikos žinių pagrindus.

Be šių reikalavimų mokymą vykdančios mokytojai turi atitikti ir Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nustatytus papildomus kvalifikacinius reikalavimus suaugusiųjų profesiniam mokymui, t.y. turi žinoti suaugusiųjų mokymo specifiką ir mokėti ją taikyti.

Pagal išvardintus reikalavimus pedagogų kvalifikacijai darbo rinkos profesijos mokytojai ir praktinio mokymo instruktoriai turi būti atestuoti ne vėliau kaip per vienerius metus nuo įsidarbinimo mokymo įstaigoje pradžios. Pedagoginė atestacija atliekama vadovaujantis darbo rinkos profesijos mokytojų atestacijos nuostatais. Pakartotinė atestacija vykdoma kas penkeri metai.

LIETUVOS DARBO RINKOS
MOKYMO TARNYBA



PATVIRTINTA
Lietuvos darbo rinkos mokymo
tarnybos direktoriaus
2007m. d.
įsakymu Nr.

ATSKIRŲ DALYKŲ MOKYMO PROGRAMOS

I. TEORINIS MOKYMAS

1. ĮVADAS

1. **Dalyko paskirtis:** supažindinti besimokančius su mokymo programa, tikslais, egzaminų ir mokymosi tvarka.
2. **Dalyko ryšys su programos tikslais:** supažindinama su reikalingais asmeniniais žmogaus gebėjimais, siekiant įgyti mokymo programoje numatytas kompetencijas.
3. **Dalyko ryšys su kitais dalykais:** supažindinama su mokymosi dalykais, įtrauktais į mokymo programą.
4. **Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:**

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Dalyko turinys (temų ir potemių pavadinimai)	Valandų skaičius			
			Iš viso	Teoriniai	Praktiniai	Savaram kiskam darbu
1.1. Žinoti potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymą.	1.1.1. Žinoti reglamentą potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymą.	1. Mokymo programos turinys. Potencialiai pavojingų įrenginių įstatymas. Slėginių įrenginių techninio reglamento pagrindiniai reikalavimai. Registruojamų potencialiai pavojingų įrenginių nurodant jų parametrus, sąrašas – klasifikatorius.	1	1	-	-
1.2. Žinoti oro kompresorių priežiūros meistro teises, pareigas ir atsakomybę.	1.2.1. Žinoti oro kompresorių priežiūros meistro teises, pareigas ir atsakomybę.	2. Oro kompresorių priežiūros meistro teisės, pareigos ir atsakomybė.	1	1	-	-
		Viso:	2	2	-	-

5. Vertinimo forma ir vertinimo kriterijai, baigus dalyko mokymąsi. Besimokančiojo žinios iš šio dalyko vertinamos teorinio egzaminu metu.

6. Reikalingi materialieji ištekliai ir jų trumpas apibūdinimas:

- 6.1. Šiam mokymo dalykui reikalinga teorinio mokymo klasė.
- 6.2. Techninių mokymo priemonių sąrašas: patogus rašomasis paviršius kiekvienam besimokančiajam, grafoprojektorius, rašomoji lenta.
- 6.3. Metodinės mokymo priemonės: darbo vidaus tvarkos taisyklės, skaidrulės.
- 6.4. Rekomenduojamos literatūros sąrašas:
 - Stationarių kompresorių, oro ir dujų vamzdynų įrengimo ir saugumo eksploatavimo taisyklės, 1973 m.
 - Slėginių indų naudojimo taisyklės DT 12-02 2002m. lapkričio 15 d.
 - Registruojamų potencialiai pavojingų įrenginių, nurodant jų parametrus, sąrašas – klasifikatorius, patvirtintas 2006 m. rugpjūčio 1 d.

Programą parengė: dėstytojas Pranas Vadapalas;
dėstytojas Antanas Pševlucas.

2. ORO KOMPRESORIŲ KONSTRUKCIJA IR VEIKIMAS

1. **Dalyko paskirtis:** išaiškinti oro kompresorių konstrukciją, veikimą ir saugaus eksploatavimo taisyklės.
2. **Dalyko ryšys su programos tikslais:** susipažinti ir žinoti oro kompresorių ir oro rinktuvų konstrukcija ir veikimu.
3. **Dalyko ryšys su kitais dalykais:** siejamas su teoriniu ir praktine užduotimi.
4. **Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:**

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Dalyko turinys (temų ir potemių pavadinimai)	Valandų skaičius			
			Iš viso	Teorijai	Praktiniam mokymui	Savarankiškam darbui
2.1 Žinoti kompresorių paskirtį bei klasifikaciją.	2.1.1.Susipažinti kaip klasifikuojami oro kompresoriai.	1. Kompresorių klasifikavimas, paskirtis.	1	1		
2.2 Žinoti kompresorių konstrukciją, veikimą, aptarnavimą bei remonto organizavimą.	2.2.1. Susipažinti su oro kompresorių konstrukcija, veikimu, techniniu aptarnavimu.	2.Kompresorių konstrukcija bei veikimas, techninis aptarnavimas.	1	1		

	2.3.1 Susipažinti su oro rinktuvų konstrukcija, veikimu, jų registravimu, atitikimu, slėginių indų naudojimo taisyklių reikalavimais.	3. Oro kompresorių rinktuvų klasifikacija, paskirtis, veikimas, jų registravimas. „Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registro tvarkymo įstaigoje“ atitikimas Taisyklių reikalavimams.	2	2	
	2.4.1 Susipažinti su įvairių konstrukcijų oro kompresoriais, jų remontų apimtį nustatymu bei remontų organizavimu.	4. Stūmoklinių, sraigčių, išcentrinė, rotacinių, membraninių kompresorių konstrukcija, veikimas. Išvardinti kompresorių gedimo priežastis, jų šalinimo būdus, kompresorių sukimo įrenginius, jų remontą	4	4	
	2.5.1 Susipažinti su oro kompresorių tepimo ir aušinimo sistemomis.	5. Kompresoriams naudojamam centralizuotam tepimui: spaudimo, taškymo ir mišrūs būdai. Kompresorių aušinimas oru ir vandeniu. Uždaras ir atviras vandens aušinimas. Kompresorių tepimui ir aušinimui keliami reikalavimai.	4	4	
			Viso:	12	12
				-	-

5. Vertinimo forma ir vertinimo kriterijai, baigus dalyko mokymąsi. Besimokančiojo žinios iš šio dalyko vertinamos teorijos egzaminu metu.

6. Reikalingi materialieji išteklių ir jų trumpas apibūdinimas:

- 6.1. Šiam mokymo dalykui reikalinga mokymo klasė.
- 6.2. Techninių mokymo priemonių sąrašas: grafoprojektorius, rašomoji lenta.
- 6.3. Metodinės mokymo priemonės: skaidrulės, kompresorių bendri vaizdai, pjūviai, aprašimo schemos, resiveriai, įrenginių išdėstymas.
- 6.4. Rekomenduojamos literatūros ir kitų šaltinių sąrašas:
 - 1.Petras Švenčianas, K. Kajutis, V. Krukonis, G. Gimbutis, A. Prancūnas.
 - Stationarių kompresorių ir dujų vamzdinių įrengimų ir saugaus naudojimo taisyklės, 1973 m. „Šiluminė technika“, 1993 m, Mokslas
 - Registruojamų potencialiai pavojingų įrenginių, nurodant jų parametrus, sąrašas – klasifikatorius 2006 m. rugpjūčio 01 d.
 - Kompresorių pasai bei eksploatavimo instrukcijos.
 - Slėginių indų naudojimo taisyklės DT12 -02, 2002 m. lapkričio mėn. 15d.

**Programą parengė: dėstytojas Pranas Vadapalas;
dėstytojas Antanas Pševlucas.**

3. KOMPRESORINĖS ĮRENGIMAS, JOS ĮRENGINIŲ EKSPLOATACIJA IR PRIEŽIŪRA BEI REMONTAS

- 1. Dalyko paskirtis:** supažindinti su kompresorinės įrengimais, jų eksploatacija ir priežiūra bei išmoki organizuoti technines tikrinamąsias apžiūras bei remontą.
- 2. Dalyko ryšys su programos tikslais :** siekiant paruošti oro kopresorių priežiūros meistrą, jis turi žinoti kompresorinius įrenginius, mokėti organizuoti jų aptarnavimą bei remonto darbus.
- 3. Dalyko ryšys su kitais dalykais:** glaudžiai siejamas su darbuotojų sauga ir sveikata ir praktinės užduoties atlikimu...
- 4. Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:**

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Dalyko turinys (temų ir potemių pavadinimai)	Valandų skaičius			
			Iš viso	Teorijai	Praktiniam mokymui	Savarankiškam darbui
3.1. Žinoti kompresorių pagrindinius įrenginius, jų išdėstymą, schemas, kompresorių pakirtį ir klasifikaciją.	3.1.1. Susipažinti su kompresorių pagrindiniais įrenginiais, jų išdėstymo schemomis, paskirtimi.	1. Kompresorinė, jos vieta, įrenginiai ir jų išdėstymo schema. Kompresorių paskirtis ir klasifikacija.	1	1	-	-
3.2. Žinoti kokie aušinimo įrenginiai naudojami kompresorinėje, jų paskirtį, aptarnavimą	3.2.1. Susipažinti su aušinimo įrenginiais, naudojamais kompresorių aušinimui.	2. Vandens tiekimo įrenginiai. Čirkuliaciniai siurbiai. Uždaros ir atviros aušinimo sistemos. Mechaniniai filtrai , minkštinimo sistemos. Šių įrenginių paskirtis, eksploatacija ir aptarnavimas.	1	1	-	-
3.3. Žinoti kompresorių armatūros paskirtį, išdėstymą, eksploataciją ir aptarnavimą.	3.3.1. Susipažinti su kompresorių išduodamos terpės armatūra.	3. Kompresorių armatūra: uždaros, moji, reguliavimo, apsauginė, parodomoji, jos paskirtis, taikymas, veikimas, eksploatavimas, galimi gedimai, remontas.	1	1	-	-
3.4. Žinoti šaltinius, kuriuos galime naudoti kompresorių aušinimui, jų įrenginius bei aptarnavimą.	3.4.1. Susipažinti su šaltiniais kompresorių aušinimui.	4. Šaltiniai, naudojami kompresorių aušinimui.	1	1	-	-
3.5. Žinoti kompresorių aušinimo būdus, jų sutrikimus ir sutrikimų	3.5.1. Susipažinti su kompresorių aušinimo būdais, jų sutrikimais ir	5. Oro ir vandens aušinimo sistemos, šių sistemų naudojimas ir aptarnavi-	1	1	-	-

šalinimo būdas.	sutrikimų šalinimo būdais..	mas, sistemų sutrikimai ir jų šalinimas			
3.6. Žinoti kokia dokumentacija turi būti vedama kompresorinėje..	3.6.1. Susipažinti su kompresori - nėje vedama ir papildoma dokumentacija.	6. Kompresorinėje vedama dokumentacija: naudojimo žurnalas, tepalų naudojimo papildymui, gedimų žurnalas. Įrenginių aprašimo, priešlaikinės schemas. Naudojimo, pareigūnė, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešlaikinės instrukcijos. Prižiūros meistras privalo turėti įrenginių pasus, įrenginių remonto žurnalą, saugos įrenginių bandymo žurnalą.	1	-	1
3.7. Žinoti kompresorinės įrenginių paruošimą paleidimui po kapitalinio remonto (montavimo).	3.7.1. Susipažinti su kompresorių paruošimu paleidimui po kapitalinio remonto (montavimo).	7. Kompresorinės įrengimų paruošimas darbu po remonto (montavimo) Paruošimas remontui, techniniam aptarnavimui.	1	1	-
3.8. Žinoti kompresorių tepimo, aušinimo sistemas, jų naudojimą, sutrikimus bei sutrikimų priežastis.	3.8.1 Susipažinti su kompresorių aušinimo, tepimo sistemomis, jų naudojimu, sutrikimais bei sutrikimų priežastimis.	8. Oro ir vandens aušinimo sistemos, tepimo sistemos, tepalų separatoriai. Jų naudojimas, sutrikimai, sutrikimų bei jų priežasčių šalinimas.	1	1	-
3.9. Žinoti kokie naudojami kontrolės matavimo prietaisai. Žinoti jų veikimo principus bei patikras.	3.9.1 Susipažinti su temperatūros, slėgio matavimo prietaisais, jų veikimo principais bei patikromis.	9. Skysčio termometrai, varžiniai termometrai, termoporas. Jų veikimas. Manometrai, jų įrengimas, konstrukcija, veikimas, priežiūra, patikros.	1	1	-
3.10. Žinoti apsauginių vožtuvų konstrukciją ir veikimo principą, mokėti juos patikrinti.	3.10.1 Susipažinti su apsauginiais prietaisais, veikimu, konstrukcija, naudojimu, gedimais, patikromis.	10. Apsauginiai vožtuvai, jų paskirtis ir konstrukcijos. Spyruokliniai, svirtiniai vožtuvai, jų įrengimo vietos, tikrinimas.	1	1	-
3.11. Žinoti kompresorių technologines apsaugas, automatikos prietaisų panaudojimą, jų aptarnavimą.	3.11.1 Susipažinti su kompresorių automatizavimu.	11. Kompresorių technologinių apsaugų paskirtis, rūšys, veikimas. Technologinės signalizacijos, jų paskirtis, veikimas, priežiūra,	2	2	-

	tikrinimas.				
	Viso:	12	11	1	-

5. Vertinimo forma ir vertinimo kriterijai, baigus dalyko mokymąsi. Besimokančiojo žinios iš šio dalyko vertinamos teorijos egzaminu metu.
6. Reikalingi materialieji išteklių ir jų trumpas apibūdinimas:
- 6.1. Šiam mokymo dalykui reikalinga klasė.
 - 6.2. Techninių mokymo priemonių sąrašas: grafoprojektorius, rašomoji lenta.
 - 6.3. Metodinės mokymo priemonės: dalomoji medžiaga, skaidrulės, plakatai, kompresorinėje vedamos dokumentacijos pavyzdžiai, kompresorinės įrenginių išdėstymo schemos, šildymo sistemų schemos, kompresorių armatūros natūralūs pavyzdžiai ir jų pjūviai.
 - 6.4. Rekomenduojamos literatūros ir kitų šaltinių sąrašas:
 - Petras Švenčianas, G. Gimbutis, K. Kajutis, V. Krukūnas, A. Prancūnas, „Šiluminė technika“, 1993 m., Mokslo „.
 - Stationarių kompresorių, oro ir dujų vamzdynų įrengimo ir saugumo naudojimo taisyklės, 1973 m.
 - Siurbliai, ventiliatoriai, kompresoriai, Čerkaskij V.M. 1984 m., Energoatomizdat“

Programą parengė: dėstytojas Pranas Vadapalas;
dėstytojas Antanas Pševlucas.

4. DARBUOTOJŲ SAUGA IR SVEIKATA, DARBO TEISĖS PRADMENYS IR APLINKOSAUGA

1. **Dalyko paskirtis:** supažindinti besimokančius su darbuotojų saugos ir sveikatos nuostatomis, reikalavimais darbo vietai, pagrindinėmis elektrosaugos ir priešgaisrinės saugos taisyklėmis.
2. **Dalyko ryšys su programos tikslais:** kompresorių priežiūros meistras privalo apmokyti saugiai dirbti kompresorinę aptarnaujanti personalą.
3. **Dalyko ryšys su kitais dalykais:** siejamas su visomis teorinio mokymo temomis ir praktinės užduoties vykdymu..
4. **Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:**

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Dalyko turinys (temų ir potemių pavadinimai)	Valandų skaičius			
			Iš viso	Teorijai	Praktiniam mokymui	Savaran kiškam darbui
4.1. Žinoti darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo pagrindus.	4.1.1. Išaiškinti darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo prasmę, supa-	1. Darbų saugos teisiniai klausimai. Lietuvos Respublikos darbuotojų	1	1	-	-

	žindinti su įstatymo pagrindiniais nuostatais.	saugos ir sveikatos įstatymas. Darbuotojų saugos organizavimas įmonėje. Darbuotojų instruktavimas, instruktažų rūšys.				
4.2. Žinoti priešgaisrinės saugos ir elektrosaugos reikalavimus ir jais vadovautis.	4.2.1. Išsiaiškinti priešgaisrinės saugos ir elektrosaugos reikalavimus aptarnaujant kompresorius.	2. Priešgaisrinės saugos organizavimas. Gaisrų kilimo priežastys, gesinimo priemonės, gesintuvai. Apsauga nuo elektros srovės.	1	1	-	-
4.3. Išmanyti darbo higienos reikalavimus.	4.3.1. Išmanyti pagrindines darbo higienos feistinas normas įvairiems faktoriams.	3. Darbo higienos reikalavimai.	1	-	1	-
4.4. Mokėti suteikti pirmąją pagalbą nukentėjusiam.	4.4.1. Mokėti suteikti pirmąją pagalbą nukentėjusiam.	4. Pirmos pagalbos suteikimas nukentėjus.				
4.5. Žinoti darbuotojų pareigas ir teises, kontroliuojančių organizacijų funkcijas ir kompetenciją.	4.5.1. Išsiaiškinti Valstybinės darbo inspekcijos, įgaliotas įstaigas ir energetikos inspekcijos kompetencijas.	5. Darbdavio ir darbuotojo teisės ir pareigos. Valstybinė darbo inspekcija, įgaliota įstaiga, Valstybinė energetikos inspekcija ir jų funkcijos ir kompetencijos.	1	1	-	-
4.6. Žinoti galimas gamybinio traumavimo bei nelaimingų atsitikimų priežastis bei asmeninių saugos priemonių parinkimą.	4.6.1. Išmanyti nelaimingų atsitikimų ir profesinių susirgimų priežastis, mokėti juos tirti. Sugebėti naudotis kolektyvinėmis ir asmeninėmis saugos priemonėmis.	6. Nelaimingų atsitikimų ir profesinių susirgimų priežastys, jų tyrimo tvarka. Profesinės ligos.	1	1	-	-
4.7. Žinoti kompresorių saugaus eksploatavimo instrukciją.	4.7.1. Išnagrinėti oro kompresorių saugaus eksploatavimo instrukciją. Susipažinti su aplinkosaugos reikalavimais eksploatuojant kompresorius.	7. Kolektyvinės ir asmeninės saugos priemonės bei jų parinkimas. 8. Kompresorių saugaus eksploatavimo instrukcija. Aplinkosaugos reikalavimai eksploatuojant kompresorius. Atsakomybė už aplinkos teršimą.	1	1	-	-
		Viso:	6	5	1	-

5. Vertinimo forma ir vertinimo kriterijai, baigus dalyko mokymąsi. Besimokančiojo žinios iš šio dalyko vertinamos teorijos egzamino metu.

6. Reikalingi materialieji išteklių ir jų trumpas apibūdinimas:

- 6.1. Šiam mokymo dalykui reikalinga mokymo klasė.
- 6.2. Techninių mokymo priemonių sąrašas: grafoprojektorius, rašomoji lenta.

6.3. Metodinės mokymo priemonės: dalomoji medžiaga, skaidrulės, asmeninių apsaugos priemonių natūralūs pavyzdžiai, darbų saugos ir sveikatos įstatymas, saugos ir sveikatos darbe instrukcijos.

6.4. Rekomenduojamos literatūros ir kitų šaltinių sąrašas:

- Z. Ramonas, D. Čikotienė. Žmonių sauga. – VŠĮ Šiaulių universiteto leidykla, 2003.
- P. Čyras, V. Girnius ir kt. Profesinė sauga ir sveikata. Ergonomikos principai.- Vilnius. Technika, 2003.
- Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis nuostatai. Patvirtinti 1998 m. balandžio 20 d.
- Lietuvos Respublikos Darbo Kodeksas. Patvirtintas 2002 m. berželio 4 d.
- Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas. 2004 spalio 26 d.
- Pirminės gaisro gesinimo priemonės. “ Energetika”, 2001m.
- Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimo ir apskaitos nuostatai, patvirtinti 2004 m. rugsėjo 2 d.
- Prieiga per interneto svetainę: <http://www.vdi.lt>

**Programą parengė: dėstytojas Pranas Vadapalas;
dėstytojas Antanas Pševluckas.**

BAIGIAMASIS ŽINIŲ, ĮGŪDŽIŲ TIKRINIMAS IR VERTINIMAS

Egzaminas organizuojamas vadovaujantis Mokymo atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendraisiais nuostatais. Egzamino metu patikrinamos egzaminuojamųjų teorinės žinios ir įvertinama praktinė užduotis.

Baigiamojo egzamino vykdymui mokymo įstaigos vadovo įsakymu sudaroma egzaminų komisija, susidedanti iš ne mažiau kaip 3 asmenų. Komisijoje privalo būti techninę priežiūrą vykdančios institucijos atstovas arba Energetikos valstybinės inspekcijos atstovas, asmuo, turintis galiojantį tos pačios potencialiai pavojingų įrenginių grupės priežiūros meistro pažymėjimą ir ne mažesnę kaip 3 metų darbo stažą, asmuo, turintis saugos ir sveikatos tarnybos specialisto pažymėjimą.

Profesijos mokytojas, vykdęs mokymą egzaminuojamoje grupėje, egzamine gali dalyvauti tik patarimo balsu.

Asmenims, sėkmingai išlaikiusiems egzaminą (gavus teigiamus įvertinimus tiek iš praktinės užduoties atlikimo, tiek iš teorinių žinių egzamino) išduodamas pažymėjimas (kodas 1114) ir atestacijos pažymėjimas suteikiantys teisę dirbti oro kompresorių priežiūros meistrų.

Neišlaikiusiems egzamino pakartotinai jį leidžiama laikyti po 2 savaičių.